Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Spraw Zagranicznych

2023/2052(INI)

24.10.2023

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady, Komisji oraz wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie sytuacji w Syrii (2023/2052(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawczyni: Nathalie Loiseau

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

dla Rady, Komisji oraz wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie sytuacji w Syrii (2023/2052(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 118 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0000/2023),

A. mając na uwadze, że procesy genewski i astański okazały się niepowodzeniem, ponieważ reżim syryjski nadal odmawia przystąpienia do poważnych negocjacji z opozycją w celu wypracowania rozwiązania politycznego;

B. mając na uwadze, że od 2011 r. zginęło pół miliona Syryjczyków, a 14 mln zostało przesiedlonych w wyniku brutalnych działań ugrupowań zbrojnych i terrorystycznych, ale głównie w wyniku ostrych represji prowadzonych wobec własnego narodu przez reżim syryjski wspierany przez sojuszników; mając na uwadze, że represje te obejmowały wielokrotne użycie broni chemicznej, bomb zapalających, bomb beczkowych i pocisków, a także konwencjonalne bombardowanie ludności cywilnej; mając na uwadze, że co najmniej 150 000 Syryjczyków uznaje się za zaginionych w systemie obozów reżimu, a rodziny nadal nie są informowane o losie bliskich;

C. mając na uwadze, że autorytarne podmioty zagraniczne, w tym Rosja, grupa Wagnera, Hezbollah i Iran, odgrywają destrukcyjną dla tego kraju rolę od 2011 r. oraz że reżim syryjski nie kontroluje całego terytorium kraju i może pozostać u władzy jedynie przy wsparciu tych podmiotów zagranicznych;

D. mając na uwadze, że Turcja regularnie prowadzi zakrojone na szeroką skalę działania zbrojne na terytorium Syrii;

E. mając na uwadze, że Państwo Islamskie popełniło zbrodnie przeciwko ludzkości, w tym dopuściło się ludobójstwa, na terytoriach, które tymczasowo pozostawały pod jego kontrolą, zanim koalicja międzynarodowa podjęła działania;

F. mając na uwadze, że aktywa 289 osób i 70 podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w represje wobec ludności podlegają sankcjom europejskim;

G. mając na uwadze, że w wyniku ciągłego blokowania przez Rosję działań Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) tylko jedno przejście graniczne między Turcją a obszarami, które nie są kontrolowane przez reżim, pozostaje otwarte dla międzynarodowej pomocy humanitarnej;

H. mając na uwadze, że kilka krajów w regionie rozpoczęło proces normalizacji stosunków z reżimem syryjskim, co doprowadziło do ponownego włączenia Syrii do Ligi Państw Arabskich;

I. mając na uwadze, że Unia Europejska i jej państwa członkowskie są największym darczyńcą pomocy dla osób dotkniętych konfliktem od 2011 r., a ich wsparcie wynosi 30 mld EUR; mając na uwadze, że europejska pomoc zadeklarowana na konferencji w Brukseli w czerwcu 2023 r. wynosi 3,8 mld EUR z łącznej kwoty 5,6 mld EUR; mając na uwadze, że UE i państwa członkowskie udzieliły pomocy nadzwyczajnej w związku z trzęsieniem ziemi w Syrii, a 23 lutego 2023 r. Unia podjęła decyzję o tymczasowym zawieszeniu sankcji ze względów humanitarnych, aby ułatwić dostarczanie pomocy ofiarom;

J. mając na uwadze, że państwo syryjskie nie zaspokaja w wystarczającym stopniu podstawowych potrzeb ludności, że sytuacja gospodarcza kraju jest niezwykle niepewna i że Syria przekształciła się w państwo narkotykowe;

1. jeśli chodzi o politykę względem Syrii, zaleca Radzie, Komisji oraz wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa:

Proces kształtowania polityki

a) przypomnienie o poparciu Unii dla syryjskich aspiracji demokratycznych, które utrzymują się w tym kraju pomimo powszechnych represji ze strony reżimu od czasu pokojowych protestów w 2011 r., przy zdecydowanym wsparciu wojskowym i finansowym ze strony Iranu i Rosji dla utrzymania u władzy klanu Assada;

b) podkreślenie szczególnej odpowiedzialności reżimu za śmierć pół miliona cywilów, zniszczenie kraju, przesiedlenie większości ludności, tortury i zaginięcie 150 000 osób w systemie obozów, stosowanie broni chemicznej przeciwko ludności cywilnej oraz systematyczne niszczenie wszelkiej pokojowej opozycji;

c) sprzeciwienie się jakiejkolwiek normalizacji stosunków z reżimem Assada, jeśli nie odnotuje się wyraźnych i weryfikowalnych postępów we wdrażaniu rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2254 (2015), które obejmują uwolnienie więźniów politycznych, informowanie rodzin ofiar o losie zaginionych osób oraz zaprzestanie atakowania i utrudniania działalności humanitarnej;

d) podkreślenie, że pomimo suwerennej decyzji niektórych państw arabskich o ponownym przyjęciu Syrii do Ligi Państw Arabskich nic nie wskazuje na to, by reżim syryjski chciał zwalczać handel narkotykami pochodzący z tego kraju i mający wpływ na cały region; potępienie kontrolowania Captagonu przez rodzinę Assad i jej sojuszników, w tym Hezbollah; wartość handlu tym narkotykiem szacuje się na 57 mld USD; zwrócenie uwagi, że brat Baszara al-Assada dowodzi jednostką wojskową odpowiedzialną za ułatwianie jego produkcji;

e) podkreślenie, że to represje, zaniedbania i korupcja reżimu są odpowiedzialne za sytuację gospodarczą, a nie europejskie ukierunkowane sankcje wobec osób i podmiotów zaangażowanych w represje;

f) szybkie przyznanie zaufanym międzynarodowym organizacjom humanitarnym solidnych, szerokich i wyraźnych zwolnień; zharmonizowanie w jak największym stopniu interpretacji rozporządzenia w sprawie środków ograniczających w Syrii

przez państwa członkowskie i zastosowanie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2664 (2022) w sprawie pomocy humanitarnej;

g) uznanie odwagi demonstrantów w miastach As-Suwajda i Dara, którzy od sierpnia 2023 r. ponownie pokojowo manifestowali przeciwko reżimowi Assada;

Bezpieczeństwo

h) wyrażenie ubolewania w związku z ciągłą obecnością na terytorium Syrii setek irańskich i rosyjskich baz i bojówek; wyrażenie zaniepokojenia gospodarczym wykorzystywaniem kraju przez wrogie obce mocarstwa;

i) potępienie ataków sił tureckich i okupowania przez nie terytoriów syryjskich na północy; wyrażenie głębokiego zaniepokojenia utrzymującą się radykalną opozycją islamską w prowincji Idlib; wspieranie utrzymania międzynarodowej koalicji przeciwko Państwu Islamskiemu, które nadal działa w Syrii pomimo poważnych porażek;

j) podkreślenie roli Demokratycznych Sił Syrii w walce z Daiszem;

k) wezwanie państw członkowskich, by kontynuowały repatriację swoich obywateli przebywających w obozach dżihadystów Al-Hol i Al-Roj oraz by osądziły ich za popełnione zbrodnie;

l) zintensyfikowanie wysiłków, aby przeciwdziałać rosyjskiej dezinformacji na temat Syrii, zwłaszcza w języku arabskim;

Zwalczanie bezkarności

m) podkreślenie, że walka z bezkarnością w Syrii jest moralnym i politycznym obowiązkiem Europy; pozytywne odniesienie się do postępów w zakresie wymiaru sprawiedliwości, osiągniętych przez francusko-niemiecki wspólny zespół dochodzeniowo-śledczy w odniesieniu do 11 000 ciał ofiar tortur wskazanych w raporcie Cezara, a także do zawieszenia udziału Syrii w pracach międzynarodowej Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej oraz postępów poczynionych w Niemczech, Francji i Szwecji z myślą o postawieniu syryjskich przestępców przed sądem;

n) wezwanie do automatycznej wymiany informacji między wszystkimi państwami członkowskimi na temat zbrodniarzy wojennych, których wniosek o udzielenie azylu został odrzucony na mocy art. 1 lit. f) Konwencji dotyczącej statusu uchodźców;

o) wezwanie organów sądowych i policyjnych do wspólnego korzystania z usług ekspertów i tłumaczy ustnych i do wyznaczenia w każdym państwie członkowskim prokuratora ds. zbrodni przeciwko ludzkości; zaapelowanie o to, by stypendia europejskie były przyznawane w szczególności Syryjczykom poszukującym szkolenia prawniczego;

p) wezwanie państw członkowskich do ustanowienia europejskiego funduszu na rzecz ofiar zbrodni przeciwko ludzkości w Syrii poprzez opracowanie ram prawnych

umożliwiających przekazywanie rodzinom ofiar zamrożonych środków finansowych związanych z nielegalnie pozyskanym mieniem reżimu syryjskiego;

q) wyrażenie zadowolenia w związku z przyjęciem rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 29 czerwca 2023 r. ustanawiającej instytucję ds. osób zaginionych w Syrii oraz w związku z dalszym finansowaniem międzynarodowego niezależnego i bezstronnego mechanizmu wspierającego dochodzenia w sprawie najpoważniejszych zbrodni popełnionych w Syrii od 2011 r.;

Pomoc humanitarna i uchodźcy

r) zwrócenie się do społeczności międzynarodowej, na konferencji w Brukseli w 2024 r., o pilne zwiększenie pomocy humanitarnej dla 15,3 mln Syryjczyków, których codzienne życie zależy od tej pomocy; położenie nacisku na dostęp do czystej wody, edukacji i długoterminowego wsparcia budżetowego dostosowanego do potrzeb kobiet; przypomnienie, że Unia wnosi największy wkład w tym zakresie; wyrażenie uznania dla faktu, że Liban, Jordania, Turcja i Irak nie ustają w wysiłkach, aby przyjąć 6 mln uchodźców w trudnych warunkach gospodarczych;

s) potępienie podejmowanych przez reżim syryjski systematycznych prób przekierowywania międzynarodowej pomocy humanitarnej i przekazywania jej bojówkom, a także manipulowania kursami walutowymi w celu zatrzymania większości pomocy na terytoriach znajdujących się pod jego kontrolą;

t) zdecydowane potępienie niezliczonych przypadków zgłaszania przez Rosję weta przeciwko dostarczaniu pomocy mieszkańcom północy; ponowne potępienie podejmowanych przez Rosję prób zaszkodzenia wizerunkowi białych hełmów;

u) przypomnienie, że Syrii nie można uznać, w całości ani w części, za bezpieczny kraj i że jej obywatele przebywający w Europie, którzy uciekli przed zbrodniami reżimu, mogą stać się ofiarami tortur i wymuszonych zaginięć, jeżeli tam powrócą;

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszego zalecenia Radzie, Komisji i wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz do zapewnienia jego przetłumaczenia na język arabski i opublikowania w tym języku.